

Tisztelt Emlékezők!

A Magyar Igazságügyi Akadémián ma kezdődő bíróságtörténeti hét vezérlő gondolatát Juhász Andor Beszédeiből választottuk: *„Az emlékezés erejével tiszteletreméltó hagyománnyá kell átformálnunk mindazt, ami az igazságszolgáltatás számára értékes és becses.”*

Az elődeink iránti tisztelet kötelez minket, a jelenkorban munkálkodó utódokat, hogy felismerve a bíróságok történelmi emlékei megőrzésének jelentőségét, elvégezzük a Juhász Andor által is megkívánt munkát, s örökölni hagyjuk utódainkra.

Az emlékezés azonban nem lehet csak merengés a múlt történései felett, hanem tanulság az elődöktől, példa és iránymutatás a jövőre nézve. Mert bár néha elbírhatatlannak érezzük az ítélkezés súlyát, de gondolunk-e arra, hogy milyen volt ez a múltban?! Például Juhász Andorra és kortársaira, akik a boldog békeidők után átérték az első világháborút, a tanácsköztársaság hónapjait, a trianoni döntés után szétszabdalt ország kilátástalanságát?!

1917 januárjában mint a Budapesti Királyi Ítéltábla elnöke, Juhász Andor így fogalmazott: *„A magyar bírói kar tagjai az elmúlt évben is készséggel vették ki részüket a reájuk háruló nehéz munkából. És én, mint vérbeli bíró, akinek egész valóját fenséges hivatásunk szeretete tölti el és aki állandóan figyelemmel kísérem a bírói kar magatartását ezekben a nehéz időkben, benső örömmel állapíthatom meg, hogy a bíróságok fényesen állják ezt a történelmi tűzpróbát. Nemcsak buzgón és lelkiismeretesen teljesítik a háborús bíró kényes és nehéz feladatát, hanem az előkelőség nyugalmával viselik a megélhetési nehézségek rohamait is. Nem törpülnek le a zúgolódók közé, hanem áldozatkészségükkel példát kívánnak mutatni a polgárságnak és az egész tisztviselői karnak.”*

Juhász Andor a legnehezebb történelmi időkben is töretlenül hitt a bírói hivatásban, az igazság eszméjében. *„Én ezt a mi tövises, de gyönyörű bírói pályánkat mindenekfölött szeretem”* - írja 1925-ben.

Ez a szeretet azonban sohasem volt öncélú, egész pályája során elhivatottan és elkötelezetten képviselte bírótársait is, beszédeiben követelményként fogalmazta meg a bírói függetlenség biztosítását, annak valamennyi garanciájával. Szót emelt a bírák túlterheltsége, a tárgyi feltételek és az anyagi elismerés szűkössége ellen. Juhász Andort munkatársai atyjukként tisztelték, *„aki a rideg paragrafusok útvesztőjében is megtalálta mindig a humánusot”*.

„Nem kereste a túlzásokat, szertelenségeket, nem kereste a feltűnést, nem befolyásoltatta magát pillanatnyi ötletek által. Mindenkor a másoknak jót akaró és az igazságot kereső ember varázsa áramlott belőle.”

Életszemléletéről így írt feleségének, Fleischer Etelkának: *„talán mégsem az az ember egyedüli rendeltetése, hogy magába szedje azt a sok okos és bolond dolgot, amit mások a világ kezdete óta összefirkáltak, hogy úgy szóljunk és tegyünk, amint azt mások kívánják és jónak tartják, hanem talán az, hogy élvezzük s boldogan átéljük ezt a rövid földi életet, szóval, hogy a tanulás és a fáradozás csak eszköz, az igazi életcél csak a magunk és mások boldogítása lehet”*.

A bírói munkáról azt tartotta, hogy „*Amint a szobrász az agyagmasszából, úgy formálja ki a bíró is az anyagi igazságot művészi kézzel, fáradságos értelmi és lelki munkával a per adathalmazából, állandóan szem előtt tartva, hogy nem légüres térbe szerkeszti bele az ítéletét, hanem azzal embersorsot intéz, könnyet szárít vagy fakaszt, szilárdítja, vagy megrendíti a jog és erkölcs uralmába vetett hitet és közmeggyőződést.*”

Juhász Andor „*bírótársaitól is azt kívánta, hogy emberi jellemvonásokkal ékeskedjenek*”. Előttünk tehát egy példamutató életút, amely bár már bírósági történelem, iránytűként szolgálhat a ma ítélkező bírák számára is.

Ahogy Juhász Andor mondta: „*Bírák vagyunk, egyetlen vezérlő csillagunk van és ez az igazság szent eszméje.*”

Felhasznált irodalom:

JUHÁSZ Andor: *Beszédek*, Budapest, 1935. Országos Bírói és Ügyészi Egyesület

Juhász Andor, *Jogállam*, 1934., 9-10. szám

RUHMANN Emil: Juhász Andor Magyar Jogi Szemle 1941/19.

EÖTTEVÉNYI Olivér: *Dr. Juhász Andor emlékbeszéd*, Budapest, 1943. Felvidéki Egyesületek Szövetsége

BÓDINÉ BELIZNAI Kinga: 150 éve született Juhász Andor, in: *A Kúria és elnökei II.* (szerk. BÓDINÉ BELIZNAI Kinga), Bibliotheca Curiae, Budapest, 2015. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., 9-56. o.